

Hevesvármegye

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

TARTALOM:

- (V.): A nemzet becsületbeli adóssága.
- A gyümölcs termelésének és értékesítésének megszervezésére egyesület alakult Egerben.**
- A báró Hatvany család 10.000 pengős adománya a Horthy Miklósné actióra.**
- Dr. Petro Kálmán** országgy. képviselő előadása az egri földmivesek olvasó körében.
- Dr. Fodor Lajos** hatvani ügyvéd: A házbéradó aktuális kérdéséhez.
- Balogh István**: Hevesvármegye az Országos Gyümölcskiállításon.
- Beszélgetés Gróber Ferenc** vaskereskedővel, az Egri Kereskedők Testületének elnökével: Le kell szállítani a vas mai magas árát.
- (—) **Reflexiók** a vármegyei Tanítóegyesület gyűléséhez.
- Bilovits István** plébános: Lássunk tisztán.
- Beszélgetés Steiner Ferenc** borkereskedővel: Hogyan ment tönkre a boron a termelő, a borkereskedő és a korcsmáros?
- Bell Miklós** külön kihallgatáson volt Gömbös Gyula miniszterelnöknél.
- (!) Az élethez kell igazodni a tanügyi hatóságok rendelkezéseinek.
- A „Gyümölcstermelők Országos Egyesülete”** szervezési munkája.
- Az Egri Kereskedelmi R. T.** nyolcvan-éves jubileumi ünnepe.
- A szülők** vétkes gondatlansága!
- J. A. P.**: A nagybátonyi állami kőbánya megszüntetéséhez.
- Hírek beszámolók a megye minden részéből.

1932. NOVEMBER HÓ 15.
III. ÉVFOLYAM. 13. SZÁM.

A vármegye minden községében megjelenik
a „HEVESVÁRMEGYE“! Itt eredménnyel hirdethet!

Ő felsége a vendég!

Ez a mi jelszavunk és a mi sikerünk titka!
Mindent a vendégért és mindent a vendégnek!

A legjobbat, a legolcsóbbat!

A legjobb helyen fekvő szállodánkban nagyon jó szobát ki-

---: tünő ellátással ---:

12 P.-ért adunk.

**Bristol Szálloda Budapest
Dunapart!**

Eladó gyümölcsfa- oltványok

KESERÜ BÁLINT faiskolájában, Pusztamonostor, Szolnok megye. (A Magyar Faiskolai Szövetség tagja.) Alma, körte, szilva, kajszi, cseresznye, meggy, dió, cserfa mogyoró, vadkörte és vadalma, két éves csemeték. Versenyképes minőség; és árak. Árjegyzéket kívánatra küldök. Látogatókat szívesen fogadok. Telepem közvetlenül a pusztamonostori vasútállomás mellett van.

„Bika”

szálloda és étterem

Tiszafüreden

A nyaralási időnyre

napi penzió lakással együtt:

1 személyre 4:50 P., 2 személyre 4:00 P.,

3 személyre 3:50 P.

Standard

radiókészülékek.

Illés Béla

radiószaküzletében.

Eger. Telefon: 230.

Bell Miklós

tégla és
cserépgyára.

Mátraderecske.

Dámosgyörki

HANGYA

szövetkezetnél a híres tatai szén és tatai brikett kapható.

ASBESTPALA-ÉRTÉKESITŐ K. F. T.

„NAGYBÁTONY-UJLAKI“ EGYESÜLT IPARMŰVEK R. T. = MISKOLCZI ÉS TÁRSA ASBESTCEMENTPALAGYÁR B. T.
PALAGYÁRTMÁNYAINAK KÖZPONTI ELADÁSI IRODÁJA: Budapest, V. Vilmos császár-út 32.
Sürgőnccím: PALAKÖZPONT. Gyár: PÉSZKÉN (Esztergom m.) Telefon: 274 30.

A legjobb és legbiztosabb tetőfedőanyag, amely soha javítást nem igényel, a tűz, fagy és vihart álló

„TERRENOL“ és a * „UJLAKI“ ASBESTCEMENTPALA!

Kerületi képviselő HATVANBAN: Blumenthal Béla fakereskedő.

HEVESVÁRMEGYE

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI VÁRMEGYEI LAP

MEGJELENIK HAVONTA KETSZER. ELŐFIZETÉSI ÁRAK: EGY ÉVRE 12 PENGŐ, FELEÉVRE 6 PENGŐ, NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

A nemzet becsületbeli adóssága.

Tizennégy esztendeje annak, hogy a harc-
tereken elnémult a csatazaj, utolsót dörrent a
fegyver, és hogy hazatértek testükben-lelkükben
lerongyolódva, meglepázva a világ minden szen-
vedést átélt fiaink, a tüzvonalbeli katonák!

Később, a poklok másik tornácából — a fog-
ságok rémhelyeiről is megindult visszafelé az áram-
lat, és visszaözönlöttek az árnyalakok, a virág-
dísszel dalos ajakkal elindultak, — évtizedeket
oregedett, saját maguk nagyapjai.

Igy jöttek vissza a szolgálatból, a becsület
mezejéről a nemzet leghűségesebb fiait, akiket
hősi halott bajtársaik sorsától csak a véletlen haj-
szálvékony fonala választott el.

Tizennégy esztendeje annak, hogy a világ-
háború testi, lelki és anyagi sebesültjei: a rokkant-
tak, hadiözvegyek, árvák, frontharcosok, vilézségi
érmesek és a hadikölesön jegyzők önmagukat
legőzve, hihetetlen türelemmel várják, hogy a haza,
az ő édes anyjuk, — akinek hívó szavára hagyták
ott a boldog család tűzhelyét, munkát és nyugalmat,
végre észrevegye őket, és megkezdjék annak a
letörölhetetlen, visszahathatatlan adósságnak a tör-
lesztését, amelyet a nemzet becsületbeli adós-
ságának kell neveznünk.

A hősi halottak megkapják az elismerést minden
ebben a hősök napján; rengeteg virágot kapnak
szóban és természetben! Ezeknél könnyebb, mert
ezek nem riválisai a nagy munkából itthonmara-
dottaknak!

A háború fergetegének élő sebesültjeivel szem-
ben szinte láthatatlan egycé tömörültek az itthon-
maradtak hadseregei, hihetetlen szívóssággal védve
a távollétükben elfoglalt pozíciókat.

Tizennégy esztendeje annak, hogy a harcok
verrel termékenyített mezejét a békés polgár ekéje
szántja, és hogy az öldöklő fegyver a katonák
kezeiből a diplomaták szájába vándorolt; — és
ennek következtében folytatódott az öldöklő harc —
gazdasági háború alakjában.

A vértelen küzdelem napról-napra szedi áldo-
zatait, a kenyér napról-napra kisebb és ritkább lesz!

A világháború félelmet nem ismerő, tengernyi
szenvedést átélt alakjai a feszítő szükség parancs-
szavára tömörülnek megyénkben is és az élniakarás
szent jogán szervezkednek.

A mesterségesen előidézett köd vastag kárpítja
amely nullifikálta saját, önző céljai érdekében a
harctereket jártak érdemeit, kezd lassan, lassan
szakadozni!

Az ország törvényhozó testülete kimondotta,
hogy záros határidőn belül javítani kíván a háború
károsultjainak szomorú helyzetén.

Az ország miniszterelnöke maga is kemény-
kötésű, hadviselt ember, aki a kenyérgond meg-
szüntetésén kívül lázas buzgalommal küzd azért is,
hogy a szenvedő magyar ugaron a lelkek egyen-
súlyát helyreállítsa!

A történelmi szükségletet jelentő, nemzetmentő
munka első és legfontosabb állomása a nemzet
leghűségesebb fiainak, a harcteret jártak elsőbbségi
jogának elismerése kell, hogy legyen. Tizennégy évi
keserű várakozás után elérkezett az idő arra, hogy
a haza hősi fiainak lelkében visszaállítsuk a hitet,
hogy él még a nemzeti erkölcs, nemzeti becsület —
és hála!

Nehéz történelmi időket élünk, lázasan forr,
vajudik minden, ki tudja, nincs-e közel a cselekvés
órája, amelyet felkészületlenül elszalasztani enged-
nünk meg nem bocsájtható bűn volna.

S ha út a sorsdöntő óra, vajjon ez a szegény,
amputált haza kiknek a védő karjára számíthat, —
azokéra, akik megtanulták megismerni, hogy milyen
hasznos és célszerű távollenni a fronttól, — egész-
séget, vagyont konzerválni, gyarapítani, vagy
azokéra, akik ezer halállal szembenézve letették a
haza iránti hűség haláltmegvető próbáját.

A válasz nem kétséges, — éppen azért nemzeti
érdek megfelelő sürgős intézkedésekkel a lelki
egyensúly helyreállítása.

Tömörüljenek a világháború frontharcosai, hogy
ebben a szűk és nekik nagyon drága hazában,
amelyet vérükkel, — egészségükkel, — vagyonukkal
igyekeztek megvédeni, — a kenyérük, az előjoguk
biztosításáért!

Akármilyen keserves itt a jelen, — éhező volt
frontharcosnak, aki dolgozni akar, — nem szabad
lenni.

Ezt a sokat szenvedett hazát ezer éven keresz-
tül a nemzeti erkölcs, fiainak hűséges szeretete, s a
nemzetbe vetett bizalma, annak hősi önfeláldozása
tartotta fenn.

Létérdeke a nemzetnek, hogy ez az ezer esz-
tendőn át mártirok vérével megszerzett és megtartott
nagy vagyon az újabb ezer esztendőben is ragyogó
példaként kristálytisztán megőriztessék. (V.)

Dr. Petro Kálmán előadása az egri földmivesek olvasóköriében

November 13-án, vasárnap *Petro Kálmán* dr. országgyűlési képviselő Eger város Hatvani II. negyedének földmives olvasóköriében az egész város társadalmának nagy és meleg érdeklődése mellett előadást tartott a gazdasági válságról. Ismertette az európai államok borzalmas helyzetét, azt a következtetést vonta le, hogy a gazdasági világháborúból az a nemzet kerül ki győztesen, amelynek polgárai több türelemmel viselik a szenvedéseket. Ezért nekünk összeszorított fogakkal kell megfogadnunk, hogy a rendet és nyugalmat megővjük. A politikai kérdésekre áttérve, kijelentette, hogy még mindig egyedül, politikai hozzátartozók nélkül van a parlamentben. Mindaddig egyedül is akar maradni, amíg csak pártot kerestelnek át, de nem hoznak új embereket. Gömbös Gyula az egyenes út, a becsületesség, akitől nagyon sokat lehet várni. De nem tud szabadulni attól a párttól, amelyre támaszkodik. Azonban, ha egyszer azt mondja Gömbös, hogy megkérdezi a nemzetet, kire bizza a sorsát és ha jön a leszámolás a tiszeltendős rendszer hibáért, akkor Petro is Gömbös melé áll. Nem fél a titkos választójogtól és nem félti a magyar népet sem tőle! (Éljenzés)

A házbéradó aktuális kérdéséhez!

Irta: *Dr. Fodor Lajos.*

A legsúlyosabb adónemek egyike a házbér. Talán az egyetlen adóalap, mely valóságosan 100 %-ig van kimunkálva. Általános a meggyőződés, hogy a gazdasági élet megújulásának és egészséges vérkeringésének nagy akadályát képezik a magas adók és bár a kincstár részéről mutatkozik is megértés és jóakarát az adóterhek csökkentésére, kétségtelen, hogy államfinanciális szempontok nem teszik lehetővé a radikális leépítést.

Mégis vannak szempontok, melyeknek érvényesülniök kell, mert az államfinanciális szempontok tekintetbe vétele csak addig a határig jogos, amíg azok nem okozzák az adóalanyok indokolatlan károsodását.

Ilyen szempont volna, hogy visszatérjünk ahhoz a régi gyakorlathoz, hogy nem az utolsó negyedévben fizetett nyers házbérből a négyszerese legyen az adó alap, hanem az előző évben ténylegesen beszédett nyers házbérek összege.

A behajthatlan házbéreknek figyelembe vételére vonatkozólag a kormány 14500/1932. VII. a. számú határozatával könnyítéseket biztosított, de ennél is tovább kell menni, mert a behajthatlan házbér utáni adótörleszt csak akkor eszközlik, ha a lakó eltávozott a lakásból. Az esetek többségében a lakó nem fizeti meg a házbért, nem is hajtható be rajta és a

gazda kiméletből nem lakoltatja ki, vagy a kilakoltatási eljárás kihuzódik az adó évből és ez esetben nem elegendő, hogy a gazda nem kap bért, de meg kell fizetnie az adót a be nem szedett lakbér után.

Szociális követelmény, hogy kimélet gyakoroltassék a tönkrement és fizetésre képtelen lakóval szemben és a háztulajdonosokat ne kényszerítse a kincstár, hogy lakóit utcára dobja és viselje ennek társadalmi ódiumát és ha nem teszi mert szive van, akkor pedig azzal bünhődjék, hogy adót legyen kénytelen fizetni.

Ha igazolható, hogy a lakó fizetése képtelen és a lakásban vagy az üzlethelyiségben való bennmaradása csak a gazda méltányosságának tudható be, az adó törleszt engedélyezni kell.

Súlyos teherként jelentkezik, hogy a vagyonadó szempontjából még mindig a nyersházbérből a beszorzásával állapítatik meg a vagyonadó alapja. Ily módon minden esetben a ház tényleges forgalmi árát meghaladó vagyonérték áll elő, mely megint a háztulajdonos károsodását és pusztulását jelenti.

A fenntartási költségeknek levonása címén az eddigit meghaladó százaléknak engedélyezése volna indokolt.

Csak nagyjából kívántam jelezni azokat a szempontokat, melyeket a kincstárnak sürgősen kellene figyelembe venni a háztulajdonosok javára a most esedékes házbéradó vallomások idején és megfelelő rendelet kiadásával ezeket a sérelmeket sürgősen orvosolni.

Eljegyzés. Tóbiás Ilikét eljegyezte Magin Elek dr. szolgabíró, főispáni titkár.

Házasság. Fügedy Eta az Egri Kereskedelmi R. T. tisztviselője november 14-én tartotta esküvőjét az egri főszékesegyházban Krupa Ferenczel az Egri Kereskedelmi R. T. tisztviselőjével.

A Gárdonyi Társaság nagygyűlése. Az egri Gárdonyi Társaság vasárnap délután öt órakor Török Kálmán prépost-kanonok elnöklésével tisztújító közgyűlést tartott, amelyen három évre a következő tisztikart választotta meg. Elnök: Kürti Menyhért dr. Alelnökök: Breznay Imre és vitéz Veszprémy Dezső. Főtítkár: Bárány László dr. Titkár: László Vincze dr. Jegyző: Trajtler Géza. Pénztáros: Kántor Nándor. Ellenőr: Benkőczy Emil. Ügyész: Barsy István dr. Délután 6 órai kezdettel a ciszterci gimnázium tornatermében tartották meg a Társaság nagygyűlését, amelyen Kürti Menyhért c. tankerületi főigazgató elnöki megnyitójában a nemzeti irányú irodalom mellett lándzsát tört a nemzetközi irányú modern irodalom ellen. Hasonló szellemben tartotta meg előadását Négyessy László egyetemi tanár „Gárdonyi és irodalmunk” címen. Egyik legértékesebb pontja volt a gazdag műsornak Fejér Adorján ciszterci tanár: „Kis mécsesek a pogányság éjjelében” c. regényes korrajzból bemutatott színes részlet, amelyet László Vince dr. olvasott fel. Temesfalvy Antal r. tag Gárdonyi egyik versét szavalta el. A nagygyűlést előkelő, diszes közönség hallgatta végig.

A gyümölcs termelésének és értékesítésének megszervezésére egyesület alakult.

A megyei egyesület élére Hedry Lőrinc dr. főispánt választották meg. — A főispán javaslatára Balogh Istvánt, a „Hevesmegyei Gazdasági Egyesület” titkárát, lapunk társszerkesztőjét bízták meg az egyesület ügyvezetésével.

Eger, november 14.

A Hevesvármegye annak idején részletesen beszámolt arról a nagy jelentőségű mozgalomról, amelynek célja a magyar gyümölcs termelésének és értékesítésének országos megszervezése. A nagy cél elérésére megalakult a Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete, amelynek élén mint elnök Kállay Miklós földmivelésügyi miniszter áll és helyet foglal vezető-ségében Hedry Lőrinc dr. Hevesvármegye főispánja is.

A gyümölcsstermelők érdekében indított országos mozgalom megyénkben mindenütt nagy helyeslést váltott ki az érdekeltségek körében és november 11-én Egerben a vármegyeházán megalakult a Gyümölcsstermelők Országos Egyesületének hevesmegyei fiók-egyesülete.

Az alakuló gyűlést Hedry Lőrinc főispán hívta össze, s azon megjelentek: Dutkay Pál prelátus kanonok, érseki helynök, vitéz Subik Károly apát, oldalkanonok, Meyer Béla prépost-kanonok, Okolicsányi Imre alispán, Trak Géza és Puky Árpád dr. polgármesterek, Keglevich Gyula gróf országgyűlési képviselő, Miklóssy Aladár, Kékessy Dezső, Gröber Ferenc dr. és Ficzer Jenő dr. főszolgabírák, Kristóffy János gazdasági főtanácsos, a kompolti uradalom jószágigazgatója, Braun Károly egeri városi főjegyző, Gröber Jenő, Rosenfeld Emil, Vall Ferenc szőlőbirtokosok, vitéz Fluck Gusztáv vármegyei gazdasági felügyelő, Sággy Imre dr. kir. tanfelügyelő, Plósz István v. nemzetgyűlési képviselő, Heykál Ede Eger város főkertésze és még számosan a gyümölcs termelés iránt érdeklődők a megye minden részéből.

Az elnök, Hedry Lőrinc főispán a tapasztalt gazda szavaival ismertette gyümölcsstermelésünk mai sivár helyzetét és elmondotta, hogy ennek a helyzetnek megjavítására alakult meg a Gyümölcsstermelők Országos Egyesülete. Ennek az érdekképviseletnek feladata a gyümölcs termelésének és értékesítésének országos megszervezése. Különösen fontosnak tartja ezt a főispán Hevesmegyében, ahol Gyöngyösön, Egerben, Tiszafüred és Hatvan környékén ön-

erejéből kifejlődött számos példa áll előttünk, a pétervásárai járásban pedig Recsk községben harminc holdas gyümölcsös mintakezelésével olyan eredményeket értek el, hogy az idén csak elsőosztályu almából hét vagonnal adtak el különkinti egypengős áron.

Sternád István kormányfőtanácsos, az országos egyesület ügyvezető alelnöke előadásában elmondotta, hogy a Magyarországot környező államok évente kétmilliárd pengő értékű gyümölcsöt importálnak, amiből hazánk csak tíz millió pengő értékű gyümölcsöt szállít nekik, egy százaléknál is kevesebbet tehát, noha a magyar gyümölcs izre és zamatra is jobb, mint a kaliforniai és a kanadai. Ezért szervezik országosan és megyénként a gyümölcsstermelést. Az egyesület facsemetékkal, olcsó és jó védőszerekkel és szaktanácsokkal látja el a termelőket és úgy belföldön mint külföldi piacokon megszervezi az értékesítést.

Keglevich Gyula gróf hozzászólásában kiemelte, hogy csak az értékesítés megoldásával érünk el célt, ehhez pedig az első lépés a teherautó-rendelet megváltoztatása kell, hogy legyen, amelyet a Hevesvármegye is állandóan sürget s amelynek sürgős megoldását lapunk hasábjain Rosenfeld Emil gyöngyösi földbirtokos sürgetett.

Sággy tanfelügyelő, Plósz István, Braun Károly, és Sternád István felszólalásai után vitéz Subik Károly javaslatára a megye gyümölcsstermelőinek egyesülete megalakult és elnökül egyhangulag Hedry Lőrinc főispánt választotta meg. A titkárt többi tagjának kijelölésére külön bizottságot küldtek ki, majd az egyesület ügyvezetésével Hedry főispán indítványára Balogh István gazdasági egyesületi titkárt, a Hevesvármegye társszerkesztőjét bízták meg, aki már eddig is rendkívül értékes tevékenységet fejtett ki a megyei gyümölcsstermelők érdekeinek előmozdítására.

A gyűlés bezárása előtt Subik Károly indítványára táviratilag üdvözölték Kállay földmivelésügyi minisztert.

A Báro Hatvany család adománya.

A téli nyomor fenyegető veszélye s az inségek nagy száma az idén is cselekvésre készíteti az ország jobb érzésű társadalmát.

Horthy Miklósné, a Kormányzó felesége, Magyarország nagyasszonya rádión keresztül lelkéből jövő könyörgő szóval fordult a megértő szívű emberbarátokhoz, hogy filléreikkel is siessenek segítségére a bajba jutott szenvedőknek.

Bár nagy az országban a baj sajnos mindenütt — mégis bizunk benne, hogy a legfelsőbb helyről jövő kérő szó megértő szivekre talál!

A báro Hatvany család 10.000 pengős nagyszerű adománya kell, hogy követésre találjon az ország minden részében.

Legyen részese mindenki egy embermentő akciónak, ha mindjárt fillérekkel is.

Hevesvármegye az Országos Gyümölcskiállításon.

Irta: Balogh István.

A nagy napilapokban sok szó esett az országos gyümölcskiállításról, mely e hó elején Budapesten, az Iparművészeti Múzeumban került bemutatásra. Szükségét látjuk, hogy erről a kiállításról bővebben beszámoljunk, mert a gyümölcsstermelés nagylontossági kérdései közé elsősorban a minőségi termelési eredmények igazolása tartozik s a már bezárult kiállítás épen a minőségi gyümölcsöt mutatta be a közönségnek.

Nos, a kiállítás, mely egyébként krizantémkiállítással is egybe volt kötve s ebben az utóbbiban is gyönyörű eredményeket mutatott fel, méreteiben nagyon szerénynek bizonyult. A múzeum első emeletének előcsarnoka és a középterme voltak csak kiállítókkal benépesíthetők, míg a fedett udvari csarnokban elért a virágkiállítás is.

Az előcsarnokban csomagolási propagandaanyag volt látható, különböző gyárak ládakészítményei: oregoni, féloregoni alma és körteládák, hollandi rekeszek, lornér kosarak, gyékénykosarak, utóbbiak közül több úgy alkotva, hogy bogycsörgő ággyümölcsűek szállítására alkalmasak, amennyiben 8—12 kisebb kosár közös keretbe és ládába helyezhető.

Ugyanítt egy szép gyűjtemény a gyümölcskonzervgyártás produktumaiból, mely hazai gyárak európai nivóju készítményeit mutatta be: gelé, kompót, szörp, jam, lekvár és kandirozott áruajtákban, nagyon izléselesen csomagolva, illetve adjusztálva. Nagyon tanulságos volt a m. kir. Kertészképző Iskola, Baja, kiállítása, mely a hazánkban termesztendő dió, mandula és mogyorófajokat mutatta be, olyan változatossággal, hogy az szinte csodaszámba ment. Például mogyoróból 32 különböző féleség volt látható. Ha elgondoljuk, hogy egy-egy erdőbirtok mogyorótermelésre alkalmas helyén ebből a 32 fajtából csak 10 fajta van összekeverve, úgy mindjárt megérthetjük, hogy miért selejtes áru a mi hazai mogyorónk a külföldivel szemben.

A középteremben, mely a tulajdonképeni gyümölcskiállítást magában foglalta, az ország ugyszólván minden gyümölcsstermelő vidéke képviselve volt s az előrehaladott idénynek megfelelően a termelők ugyszólván kizárólag alma és birs kiállítására szorítottak, néhány körte és szőlő kiállítótól eltekintve.

A gyümölcsök egyrésze csomagolva, ládában, tulnyomórészében azonban kis tálcákon került a nézőközönség elé. Hevesvármegye termelői egymás közelségében, a jázsági termelők szomszédságában szerepeltek és pedig névsor szerint:

Braun Károly főjegyző, Eger: Batul, Téli arany-
parmén, Kanadai
renet, Jonathán.

dr. Hirsch Albert tarnamérai uradalma: Boos-
kopi szép, Casseli
renet, Herbert re-
net, Baumann re-
net, Jonathán, Török Bálint.

Kostka telep, Recsk: Jonathán, Aranyparmén.

Kövér Péter, Tiszafüred: Török Bálint, Jonathán.
Miticzky Pál, Eger: egri körte, óriás portugál birs.
Szabó F. István, Szurdokpüspöki: Jonathán,
Téli aranyparmén
almafajokkal.

A hevesmegyei kiállítók ugyszólván kivétel nélkül a legszebb áruval szerepeltek és értesülésünk szerint mind díjazva is lettek, miután azonban még hivatalos díjazási listát nem kaptunk, így sajnos a kitüntetések neméről nem emlékezhetünk meg.

Nagy kiállítással szerepeltek a vegyészeti gyárak, főleg a Krausz-Moskovits gyár, amely bérgyümölcsöseiből hozott fel óriási kollektiót, prima tömegcsomagolásban. Nagyon szép címkézése is van a ládáknak, angol szöveggel s ezek ugylátszik export célokat szolgálnak.

A gyárak megjelenését vegyes érdelemmel fogadták úgy a kiállítók, mint a közönség. Mint ismeretes, éles harc áll a védekezőszerek ára miatt a termelők és vegyészeti gyárosok között s a védekezőszerek magas ára miatt a gyümölcsöseiket bérbeadni nem akaró kertészek egyenlőtlen fegyverrel küzdenek a gyári bérgyümölcsösökkel, melyek önköltségi áron állítják elő és használják fel bérgyümölcsöseikben a védekező szereket. Nagyon nehéz hozzászólni ehhez a kérdéshez. A gyümölcsstermelők álláspontja a védekezőszerek magas ára tekintetében a vegyészeti gyárak véleménye szerint is bizonyos fokig igaz: nevezetesen oly kicsiny még a védekezőszerekben a fogyasztás, hogy a valódi tömeges védekezőszergyártás nem indulhat meg. Viszont a gyümölcsstermelők épen az árakban látják a védekezőszerek terjedésének fő akadályát. Ugy látszik, mindkét félnek közeledni kellene s a középuton találkozhatnának, annál is inkább, mert a gyárak bérgyümölcsöseinek kiállítása a féregmentes gyümölcs tömeges előállításának lehetőségét igazolja.

Nagyon érdekes része a kiállításnak az a néhány példa, amely a gyümölcs hűtőházi tárolásáról nyújt képet. A budapesti néhány hűtőház bemutatott ott tárolt augusztusi őszibarackot, szeptemberi szilvát, szőlőt, amelyek 2 havi tárolás után is teljesen üdék és frissek. Láttunk parafareszelékben eltett szőlőt, beszercei szilvát, cellofán csomagolású szőlőt, hűtött kajszinbarackot stb. A gyakorlati embert érdekelt volna talán az, is hogy az ilyen hűtőházi tárolás költségei mire rugnak, mert hiszen az áru idényből való kitolásával járó értékemelkedéséből a tárolási költségeket le kellene vonni, hogy a tárolás szélesebb körökben való rentabilitásának mértéke megismerhető legyen.

Mindent összevéve ez a gyümölcskiállítás, mely méreteiben kisebbnek bizonyult országos volta ellenére is, mint a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület 1930. évi novemberi gyöngyösi gyümölcskiállítása: néhány tekintetben újszerűt és kifejlesztésre való mutatott be s a résztvevő hevesmegyei termelők számára megérdemelt sikert igazolt.

Le kell szállítani a vas mai magas árát.

A külföldről szállított vas vámmal együtt is olcsóbb lenne, mint a vas-kartel áruja. — Beszélgetés Gröber Ferenc vaskereskedővel az Egri Kereskedők Testületének elnökével.

A 105. éves egri Gröber-féle vaskereskedésben felkerestük Gröber Ferencet, a cég illusztris főnökét. Eger város egyik legtekintélyesebb, köztiszteltetben álló polgárát, Gröber Ferenc, aki elnöke az Egri Kereskedők Testületének és tagja a Kereskedelmi és Iparkamarának is, nagy tapasztalatait és elismert tudását szíves készséggel állítja kérésünkre a közérdek szolgálatába lapunk hasábjain és munkatársunk kérdéseire az alábbiakban nyilatkozott:

— A Gömbös-kormány akciójától örömmel várja a kereskedelem a vas mai, indokolatlanul magas árának leszállítását. A gazdák a vas árát a mai mezőgazdasági terményárak mellett nem tudják megfizetni. Ha azonban a mai alacsony terményárakhoz arányosítanák a vas árát, a gyárak sem járnának rosszul, mert megfelelő mértékben emelkedne a fogyasztás is. Ezidőszerint az a helyzet, hogy a *vasgyárak lecsökkentett üzemmel dolgoznak, lebocsájtották a munkások nagy részét, de a keres-*

kedők megrendeléseit késedelmesen szállítják.

— A raktáraink kiegészítésére megrendelt szállításokat is nehéz kivárni. Pedig hitelt nem adnak és így a kereskedők készpénzzel fizetnek.

— Nemcsak az a baj, hogy *vas-kartell* van, hanem az is, hogy a vasnagykereskedők *szindikátusban* vannak és ők is csak készpénzért adnak árut, holott mi a vevőinknek hitelezni vagyunk kénytelenek. Így azután szenved az üzlet.

— A vas árleszállítása ugy a munkanélküliség, mint a mezőgazdaság szempontjából kívánatos, de indokolt is, ha meggondoljuk, hogy ma a külföldről beszállított vas még vámmal együtt is olcsóbb lenne, mint a kartel hazai vasa. A vas árával természetesen le kellene szállítani a vasuti fuvardíjakat is, amelyeknek revízióját — mint örömmel hallottuk — már bejelentette a kereskedelmi miniszter.

Az egri sportegyesületek bajtársi vacsorája.

November 13-án, vasárnap este, a labdarúgó szezon bezárása alkalmából a Dobó sportegyesület a Keresztény Iparoskör dísztermében baráti vacsorán látta vendégül az egri sportegyesületek futball-szakosztályait. A vacsorán megjelent Trak Géza polgármester és Petro Kálmán dr. országvülési képviselő is. Medák Lajos igazgató-tanító, a Dobó csapat ügyvezetője lelkes szavakkal köszöntötte a vendégeket, akiknek sorában különösen nagy számban jelentek meg a MESE tagjai, jelölül annak, hogy a régi áldatlan viszálykodás a két egyesület között megszűnt és helyét a bajtársi szeretettel és megértéssel alapuló hazafias sportbarátság foglalta el. Császár Géza szakosztályelnök a MESE részéről magyar testvéri szeretettel fogadta el a Dobó által felajánlott sportbarátságot. Petro Kálmán dr. örömmel emlékezett meg Eger két előkelő sportkörének összebarátkozásáról és magával ragadó szónoki hevvel fordult az újsághoz, amely a sportban testi, lelki erőt és legyelmet tanult: *„Fiúk, vedtek még nagy feladat vár! Előttünk csak egy reménység van és ez az egyetlen reménység Ti vagytok fiúk! Ti vagytok a Magyar Jövendő!”* Vida Ferenc, Raabe Gusztáv a MESE elnöke felszólalása után Trak Géza polgármester a jelenlevők meleg ünneplése között hazafias reménnyel és lelkesedéssel sejtette a közeli jövő nagy magyar eseményeit. Losonczy Sándor iparoskört elnök köszöntötte ezután a vendégeket, majd Barabás Sándor igazgatótanító, a Dobó titkára rögtönzött verses felköltözöttje kacagattá meg humorával a sikerült vacsora közönségét. Ezután reggel négy óráig tartó hangulatos táncmulatság követte a vacsorát. Közben szépségverseny is volt, amelyen az első díjat (10 kiló liszt) Kádas Irén, a második díjat (egy drb. nagy torta) Füstös Emmike nyerte.

Beszűnteti üzemet az Eger és Vidéke Tejszövetkezet? Annyi kipróbált régi ipari vállalat szűnt

meg az utóbbi időben Egerben, hogy már aligha maradt jelentősebb ipari vállalkozás a városban, min az Eger és Vidéke Tejszövetkezet tejfeldolgozó telepe. Annál meglepőbb, hogy hír szerint már ennek a vállalatnak vezetősége is komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a közeljövőben beszünteti üzemet. A tejfogyasztás ugyanis Egerben annyira aláhanyatlott a szövetkezetre nézve, hogy most már ráfizetéssel dolgoznak. A szövetkezet fenntartása óta nem egyszer voltak olyan időszakok, amikor 14—15 ezer liter tejet dolgoztak fel naponta. Termékei elsősorban exportra készített márkázott vajja első az országban. És mégis... Egerben a nagyobb gazdaságok és a nagántehenszetek látják el a kórházakat, intézeteket, internátusokat és bármilyen fontos közegészségügyi szempontból a pasztörizált tej oly kevés, hogy belőle az utóbbi időben, hogy nem bírja el az üzemi költségeket. A megcsappant üzem mellett is ezer egerkörnyéki gazda szállítja a tejet a szövetkezetnek, amelynek mintegy ötven helybeli és vidéki alkalmazottja félt most egzisztenciáját. Ötven család és az érdekelt ezer gazda várja érdeklődéssel Kertész Lászlónak, az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ Egerbe küldött ellenőrének kalkulációit, mert ettől függ, hogy megszűnik-e az üzem. Méltányos volna, ha Eger vezetősége is megmozdulna ebben az ügyben.

Az egri Keresztény Iparoskör kulturdelutánján november 13-án este nagyszámu és lelkes közönség jelent meg. Lauther János kacagatóan konferált, az *Egri Polgári Dalkör* Huszthy Zoltán karnagy vezetésével több nagyszerű énekszámot adott elő. Román László tanítójelölt finom hegedűjátékát Rácz Alajos kollégája kísérte zongorán. A Mese-herceg c. egyfelvonásosban Kádas Irén, Luzsi Mariska, Huse Zoltán és nem utolsó sorban Flaskál Károly nagyon sok tapsot kaptak ügyes játékukért. *Breznay Imre* nyug. tanítóképzőintézeti igazgató az egri céhekről tartott nagyon tartalmas, érdekes és élvezetes előadást. Végül a Titkáró c. kis szindarabban Füstös Emmike, Haragh Böske, Járó Pali és Flaskál Károly kaptak megérdemelt elismerést.

Reflexiók a vármegyei Tanítóegyesület gyűléséhez.

November 3-án a „Hevesvármegyei Általános Tanítóegyesület” Hatvanban tartotta ez évi közgyűlését.

Összejöttek azok, akik, mint a szülők helyettesei, a nemzet legfontosabb közgazdasági értékét, a jövő alapját: gyermekeiket nevelik, hogy beszámoljanak egyesületük és a maguk egy évi munkájáról.

Panasz, jajszó, keserűség csak szordinóval hangzott el azok ajkán, akik a nevelés legnehezebb munkáját, a még faragatlan anyag csiszolását végzik.

A nemzet egész élete, jövője az ő munkájuk eredményén nyugszik, s ezektől a kultura igazi nap-számósaitól várjuk azt, hogy önfeláldozó lelkesedéssel végezzék munkájukat, azért a fizetésért, amely nagyobb házban egy rendes szakácsnőnek is kijár.

Aki látó szemmel nézte és vizsgálta egy-egy lelkes tanítónak munkája eredményét, csodálkozással állapíthatta meg azt a nagy teljesítményt, amelyet csak a lelkükben élő nagy idealizmus és munkaszeretet teremthetett meg.

A vármegye tanítóegyesületének gyűlésén láthatatlan vendégekként ott voltak azon csekély számú szülők is, akik az ő odaadó, lelkes munkájukat értékelik és mindenkor a legnagyobb szeretettel és hálával gondolnak azokra, akik velük karöltve buzgólkodnak azon, hogy gyermekükből értékes embert neveljenek.

A jövő generációnak eminens érdeke parancsolná azt, hogy a megértő, hálás szülők kicsiny tábora minél jobban szélesedjék: — hiszen igazán eredményes tanítás csak a gondos szülő és tanító együttes munkájának eredménye lehet.

Ezzel szemben mit látunk? Meg nem értés, gáncs, rosszakarat és hálátlanság kíséri a legtöbb szülő részéről a tanítók munkáját. A természetesen előálló eredménytelenséget nem a maga nemtörődömségének és gyereke hanyagságának, hanem a tanító hiányos munkájának tekinti.

A szülői értekezletek volnának hivatva arra, hogy közelebb hozzák egymáshoz a szülői házat és az iskolát. Ezeknek az értekezleteknek azonban csak akkor lesz meg a kívánt eredménye, hogyha a szülők széles tábora megfelelő lelki előkészítés után alkalmassá válik az együttes megértő munkára.

Ezen a téren kell tehát elsősorban egy nagy, átalakító munkát végezni. Meg kell tanítani a szülőt, hogy mivel tartozik gyermeke tanítójának, a saját és mások gyermekének.

Ezt a nagy munkát a kultura és emberszeretet iránt fogékony szülőknek kellene elvégezni. Nekik kellene a többi szülőket megfelelő tanácsokkal ellátni, felvilágosítani és őket gyermekeik helyesebb testi és lelki nevelésére buzdítani.

Nagy, nehéz munka lesz ez, amikor jól tuduk, hogy a szülői gondatlanság és rosszakarat odáig

fajult, hogy kiütéses és lázas vörhenyes gyermekét az iskolába küldi.

Ez az egyetlen felhozott példa is mutatja, hogy milyen rendkívül fontos volna elsősorban a szülők megnevelése és a közre nézve mit jelentene, hogyha a vármegye tanítóegyesületének legközelebbi közgyűlésén a szülők is megfelelő érdemfokozatot kaphatnának! (—)

Halálozás. A tehetséges, munkáját szerető közfisztviselek egyik igen értékes alakja volt Lénárt László Detk község főjegyzője, aki f. hó 8-án reggel váratlanul elhunyt. — Belsőleges részvét kísérette a közszereletben állott értékes férfit utolsó útjára. Az elhunytban vitéz dr. Lénárt Béla testvérbátyját, Várkonyi Sándor Hatvan község főjegyzője pedig sógorát gyászolja.

Lelkészi jubileum. Vasárnap ünnepelték hívei Tokay István hatvani református lelképásztor lelkészi működésének 40 éves jubileumát, mely időből 35 éven át a hatvani református híveknek volt Tokay István lelki atyja, együttérző vezetője. A város és környékének osztatlan társadalmi veszi körül szeretettel nemes munkásságának e szép határkövénél az ünnepeltet, akit a többi lelkészek és a társadalmi egyesületek küldöttségének élén Lévay Mihály prépost, v. püspök fog felköszönteni.

Mécs László szavalóestje. Hatvan lakosságának igen értékes kultur-estje lesz f. hó 17-ikén, amidőn Mécs László, egyik legértékesebb költőnk szavaló estjét tartja. A szavaló est a Káposztás-féle vendéglőben lesz megtartva és este 7 órakor veszi kezdetét.

Halálozás. Részvéttel értesülünk arról a súlyos csapásról, amely Kékessy Dezső dr.-t, a hatvani járás főszolgabíróját érte. Özvegy edes anyja f. hó 14-én elhunyt. Temetése nagy részvét mellett f. hó 15-én volt Tiszafüreden.

Egri ember telefon-találmánya a kereskedelmi miniszterium előtt. König Károly egri nyomdarszervenytársasági műszaki igazgató két-három evvel előtt olyan találmányt szabadalmaztatott, amelynek segítségével úgy a vasutvonal mint az országot mentén bármely telefon oszloptól azonnal eszközölhető lenne a távbeszélés. A találmány, amelyet azóta Olaszországban állítólag már alkalmaztak is, különösen vonat és autószerencsétlenségek alkalmával jelentene nagy haladást amai állapottal szemben, mert azonnal kérhető lenne a gyors segítség. König Károly legutóbb Magyarország kormányzóját ért, szerencsés kimenetelű autóbaleset után ajánlotta fel találmányát a kereskedelemügyi minisztériumnak, amely most komolyan foglalkozik a találmány esetleges alkalmazásának gondolatával.

Hirdessen a „HEVESVÁRMEGYÉBEN”. mert azt a megye minden városában és községében olvassák.

Lássunk tisztán.

Irta: *Bilovits István* plébános.

XI. Pius pápa a „Quadragesimo Anno” kezdetű körlevelében tüzetesen kifejtette azokat az alapelveket, amelyek a mai nagy nyomorúság megszüntetésére segítenek s amelyek követése nélkül minden törekvésünk kárba vész. A fölmerült tervek helyességének megítélésénél is figyelemmel kell lennünk ezekre a mindig érvényes elvekre, mert különben nem láthatunk tisztán. XI. Pius pedig a gazdasági válság megszüntetésére első teendőnek tartja, hogy a „kellő korlátok közé szorítandó szabadversenyt, még inkább a gazdasági hatalmaskodást vessük alá elszántan az államhatalomnak mindenben, ami az állam illetékességébe vonható. (Quadragesimo Anno fordítása 58 oldal.)

A ma már a nép legszélesebb rétegében is ismert Bell Miklós-féle „Gazdasági Reformtervet” is a Quadragesimo Anno tanításához mérten is úgy találom, hogy a fölmerült tervek közül egy sem egyezik meg jobban a „Quadragesimo Anno” célkitűzésével sem céljában, sem részleteiben.

A „Reformterv” legközelebbi célja, hogy a gazdasági élet irányítása a törvényes államhatalom kezében legyen, mert a gazdasági élet irányítása és szabályozása az államvezetőség joga, illetve kötelessége. (Gazdasági Reformterv II. kiadás 24. oldal.)

Első tekintetre világos, hogy XI. Pius célkitűzése és Bell Miklós reformterve teljesen azonos, tehát délibábos nem lehet.

A második nemzetgyűlés (1922-1926) teljes jóhiszeműséggel úgy vélte orvosolhatónak a gazdasági életet, hogy a gazdasági élet irányítására felhatalmazta a Nemzeti Bank részvénytársaságot 30 millió aranykorona alaptőkével. Ennél fogva a Nemzeti Bank tulajdonjoga nem a magyar nemzeté, hanem egy részvénytársaságé, amelynek az államkincstár is részvényese. A Nemzeti Bank alapszabályait az 1924. évi V. t.-c. tartalmazza, amelyben a Nemzeti Bank jogot, illetve kiváltságot kap pénzkibocsájtásra és a bankkamatláb megállapítására 1943. december 31-ig.

Bell Miklós, akkor nemzetgyűlési képviselő 1924. április 11-én Széchenyi István tanítását követve egy formailag is remek megokolással határozati javaslatot nyújtott be, hogy a pénzkibocsájtás jogát ne adja ki kezéből a nemzet, mert ez a lépés nem tudja megállítani a gazdasági csődöt és gazdasági rabszolgasorsba sodorja nemzetünket. Ezért azt tanácsolta, hogy a nemzet tartsa fenn a gazdasági élet irányításának jogát és a pénzkibocsájtásra használja föl a értékig lefedetűl a nemzeti ingatlant; mert csak így lesz ereje a gazdasági nyomor elkerülésére, a kulturális fejlődésre és a vérrel szerzett haza vissza szerzésére. A nemzetgyűlés többsége azonban az

akkori pénzügyminiszter elutasító indítványára Bell Miklós javaslatát elvetette.

8 év után az az eredmény, hogy a földbirtokok nagy része eladósodott! ma már a 8%-os kamatot sem bírja, a fogyasztó képesség csökken, munkanélküliség réme kísért, a mezőgazdasági termények ára és az állatárak a békei árakon alul, az iparcikkekké a béke árakon sokszorosán felül vannak, s telt magtárak mellett éheznek a nemzet nagyrésze.

A kétségbeejtő helyzetben azzal vigasztalnak bennünket, hogy ez világjelenség és a gazdasági élet nemzetközi szövevényességében mi tehetetlenek vagyunk. A világjelenség fő oka, hogy a gazdasági életet nem maguk a nemzetek irányítják, hanem a magán részvénytársasági jegybankok s amíg ez a gazdasági rendszer él, az orvoslás lehetetlen és jámbor óhaj marad. Nem mondja Bell Miklós soha, hogy akár a részvényesek, akár a vezetők nem jóhiszeműek, de, hogy segíteni nem tudnak, az a rendszer orvosolhatatlan hibája, a mai nyomorúság pedig cáfolhatatlan bizonyítéka.

Elismerem, hogy Trianon nálunk a bajt még súlyosabbá teszi, de az is cáfolhatatlanul bizonyítható, hogy Trianon a magánrészvénytársasági jegybank rendszernek egyik szomorú következménye.

Azt a véleményt azonban, hogy mi kis nemzet a baj ellen semmit sem tehetünk, nem látom indokoltnak Svájc, Dánia, Svédország is kicsinyek s ott a bank kamatláb nem nagyobb vagy csak ritkán nagyobb 2%-nál, mert ezekben az országokban a gazdasági élet irányítását és a pénzkibocsájtás nagy jogát és nagy nemzeti kincsét nem adták ki a kezükből, hanem maguknak tartották fön.

Ha fölismerjük azt az igazságot, hogy a pénzkibocsájtás joga a nemzet közkinccse és a nemzet nagy kára nélkül nem lehet magánosok privilegiuma, akkor a Bell Miklós —féle reformterv nem lehet délibábos. Ha azonban azt tartjuk, hogy a pénz kibocsájtás csak akkor helyes, ha egy magánrészvénytársaság joga, akkor minden törekvés délibábos, amely ezzel a balvéleménnyel nem egyezik. Ezek a derék szakértők, akik a Bell —féle tervet leszólták, a bank uralom öntudatos képviselői, akiknek a rendszer száz ezreket biztosít, míg a nemzet nyomorog. Reméljük azonban, hogy vannak még maguk fejével gondolkodó magyarok is, akiknek nem minden szakértő megfellebezhetetlen tekintély.

A hatvani rendőrség részvétele a 60-as hősök emlékoszlopának leleplezésénél. A mult számunkból helyszüke miatt kimaradt a hősök emlékoszlopa leleplezési ünnepélyének egyik igen kedves, külső-ségeiben is hatásos jelenete, a hatvani rendőrdiszszakasz részvétele. A hatvani rendőrség volt 60-as ezred tagjai parancsnokuk Révész József rendőrtanácsos vezetése alatt vettek részt testületileg Hatvan község küldöttsége élén.

Bell Miklós külön kihallgatáson ismertette Gömbös Gyula miniszterelnök előtt gazdasági reformtervét.

A heves megyei Mátraderecske községben ujabban sűrűn fordultak meg politikusok, neves közgazdászok, akik *Bell Miklós* v. nemzetgyűlési képviselő gazdasági reformtervét személyesen akarták megbeszélni a terv kigondolójával. Egyes politikai pártok pedig azon igyekeztek, hogy a maguk táborának nyerjék meg *Bell Miklóst*, akinek — mint ismeretes — rengeteg híve van az országban. *Bell* azonban nem hajlandó csatlakozni egyik politikai párthoz sem, mert csak a gazdasági reformterv kérdésével kíván foglalkozni.

Gömbös Gyula miniszterelnök, akihez még a második nemzetgyűlés idejéből közeli kapcsolatok fűzik *Bell Miklóst*, kezdettől fogva érdeklődést mutatott a reformterv iránt. Mint miniszterelnök, október második felében külön kihallgatáson is fogadta *Bell*t és részletesen referáltatott magának a reformterv egész elgondolásáról.

Az élethez kell igazodni a tanügyi hatóságok rendelkezéseinek.

Hatvan lakossága az egyhuzamban való tanítási rendszert kívánja.

Hatvan község lakosságát — nem ok nélkül — igen súlyos tanügyi kérdés izgatja. Évek hosszú sora óta egyhuzamban való rendszer szerint folyik a tanítás a belközségi elemi iskolában.

Hevesvármegye új tanfelügyelője, dr. Saághy Imre elrendelte, hogy a tanítás megosztva: délelőtt és délután történjék.

Olyan városokban vagy községekben, ahol az iskolák decentralizálva vannak, s egy-egy iskola növendék-anyagát az iskola közvetlen környéke adja, — pedagógiai szempontból mindenesetre ez a megosztott módszer a helyes.

Hatvan községben azonban, ahol a lakosság igen tekintélyes részét földhözragadt, szegény munkás emberek képezik, és ahol a tanítás egy iskola épületbe van összpontosítva — Ujhatvantól eltekintve, — és ahol amúgyis egészségügyi szempontból megbotránkoztatónak vannak felhasználva az iskola termei, ezt a rendszert bevezetni képtelenségnek tartjuk.

Olyan tanteremben, ahol még az egyhuzamban való tanítás mellett is, a tantermek kevés száma miatt reggel 8-tól 12-ig vagy 1-ig, délután 1-től 4-ig és 4-től is folytatódó tanítás van, csak elhasznált, s az egészségre feltétlenül káros levegő lehet.

Miként lehet azt elképzelni, vagy hogyan lehet azt várni, hogy az a földhözragadt szegény gyerek, akinek hiányos az öltözet, — hóba, sárba, hidegbe,

rongyos cipőjével naponta kétszer induljon kilométerekről az iskolába!

További fontos kérdésünk az, milyen tanítási eredmény várható attól a növendéktől, mikor tanuljon az a kifáradt, rosszul táplált gyermek, aki naponta a négyszeri uttal 8—10 kilométert tesz meg?

Az ügy jelenleg miniszterális döntés előtt áll. Meggyőződésünk, hogy a mai kormányzati rendszer, amely a való élethez igazodik, a jelen esetben is feltétlenül figyelembe veszi a döntésnél Hatvan község lakosságának jogos és méltányos kívánságát és a régi, bevált tanítási módot fogja továbbra is engedélyezni.

Traktorkezelői tanfolyam Miskolcon. Az elmúlt években Miskolcon megrendezett mezőgazdasági traktorkezelői tanfolyam eredményeinek hatásaképpen újból érdeklődéssel fordulnak ismételtelen a miskolci mezőgazdasági kamarához egy ilyen traktor tanfolyam megrendezése iránt. Az érdeklődésre tekintettel a Tiszajobbarti Mezőgazdasági Kamara elhatározta, hogy kellő számu jelentkezés esetén december 1-i kezdettel újból megrendezi Miskolcon a 3 hélig tartó traktorkezelői tanfolyamot. A tanítási idő ezen a tanfolyamon 20 tanítási napon reggel 8-tól délután 6 óráig tart. Tandíj és beiratási díj összesen 15 P. Szállásról és eltartásról a tanulók maguk gondoskodnak. Miután a tanfolyam csak elegendő jelentkezés esetén lesz megtartva, ajánlatos, hogy az érdekeltek mielőbb jelentkezzenek személyesen vagy levélben a kamaránál Miskolcon, Horthy Miklós tér 16 sz.

Községi választások Hatvanban. Évtizedek óta nem volt olyan izgalmas választása Hatvannak mint a most lefolyt. — A legnagyobb küzdelem a bírói állás betöltésénél volt. — Leszavazott 1637 ember s ebből 913-an szavaztak Turi János eddigi bíróra, aki 24 év óta tölti be a bírói tisztet és 724-en Fülöp Istvánra, így Turi Jánost 189 szavazat többséggel újból bíróvá választották.

A MOTESz. — Ifjusági Bizottságának kezdeményezésére — folyó év november és december havában az ország 15 városában, a környeki városok tornászainak bevonásával ifjusági tornaversenyeket rendez. Ez alkalommal kerül először kiosztásra a MOTESz. ifjusági — Matolay Elek arcmását ábrázoló — versenyérme, melyet Cserenyey István szobrászművész mintázott.

Előfizetési felhívás. Lapunk i. t. olvasóihoz azon kéréssel fordulunk, hogy előfizetési díjajukat sürgősen beküldeni sziveskedjenek. Lapunkat nagy költséggel és utánjárással tartjuk föl és minden lehető áldozatot szívesen meghozunk, hogy lapunk i. t. olvasó közönségének igényeit minél jobban kielégíthessük. Ezen nagy feladatnak csak akkor tudunk megfelelni, hogyha az igen csekélyre megszábotott előfizetési díjakat megkapjuk! Az előfizetési és hirdetési díjakat kiadóhivatalunk címére Hatvanba kérjük küldeni, mert csak a hozzánk küldött díjakat ismerhetjük el.

Hogyan ment fönkre a boron a termelő, a borkereskedő és a korcsmáros?

Beszélgetés Steiner Ferenc bornyagkereskedővel az 1932. évi szüret után.

A még mindig megoldatlan borkérdésről hosszabb beszélgetést folytatott a Hevesvármegye munkatársa Steiner Ferenc bornyagkereskedővel, az Egerben legrégibb bornyagkereskedő Steiner-cég nagyképzettségű tagjával. Steiner Ferenc, aki európai látóköri szakember, az Egri Kereskedők Testületének ügyvezető elnöke, a Kereskedelmi és Ipar kamara levelező tagja, sok értékes gondolatot vetett fel, amelyeknek a nyilvánosság elé tárása közérdek. Az általa mondottakból mai lapszámunkban a következőket írjuk be:

A termelők.

Békében Eger csak egyharmadát itta meg a termelt borának. Lengyelország, Ausztria, Bécs, Karintia vásárolta meg a többit. Az országból azóta csak a mai néhány vármegyénk maradt meg. A többit elvették ellenségeink. Szomszédaink pedig nem engedik be a magyar bort. Eger várt, csak várt, hogy mi lesz. Az árak közben folyton morzsolódtak. Puszta emlék maradt a háború alatti és utáni konjunktúra, amikor két hold terméséből harmadik hold szőlőt vásárolt a gazda. Ugyanígy a nagy pénzromlás idejének eldorádója is, amikor egy évi termés árával kifizették a szőlőföld teljes vételárát. Mert jöttek azok az idők, amikor 1 pengő 40 fillért kínáltunk egyik nagy gazdának a borért, nem adta, 1 pengő 60 fillért kért és egy év múlva 40 fillérért vettük meg. A gazdák visszatartották boraikat, újabb áremelkedés reményében nagy adósságokat vettek fel.

1930-ban volt a legkatasztrofálisabb rossz termés. Előbb három éven át nem termelt a szőlő, amikor pedig már termelt, nem volt ára a bornak. 1931. szüretjén 6-10 fillér volt a bor átlagos országos ára. Odajutott a termelés, hogy nem tudták fizetni a szőlőmunkásokat és feles gazdálkodásra tértek át. Később már felesek se akadtak minden szőlőhöz. A régi 3-4 pengős egri szőlőnapszám is leesett az idén már egy pengőre.

A kereskedők.

A borkereskedő nálunk békében kivételre es a korcsmák ellátására bázisozta üzleti tevékenységét. Legelsősorban, tehát azok a nagyobb kereskedők pusztultak el, akik csak waggontételekben külföldre dolgoztak. A kiszállítás ugyanis megszűnt a háberű után. Az Egri Forgalmi R.-T. a Hevesvármegyei Hitelbank stb. mind a boron usztak el. Akik pedig a korcsmárosokkal együtt dolgoztak, együtt is pusztultak azokkal. A súlyos helyzetben ugyanis a gazdák maguk voltak kénytelenek foglalkozni boraikkal. Megindult a borbatyuzás. Ha Ózd környékére mentünk, száz kocsival is találkozunk, amelyik mérte a borát. Nem egy gazda azután nemcsak a saját borát mérte, hanem másoktól is összevásárolta és a termelő eladási jogát ezekre is felhasználta. Ezt a kény-

szerhelyzetben megindult illegális borkereskedelmet azonban nem tudta megakadályozni senki. Eger város a polgármester ur kijelentése szerint mintegy 150 ezer pengő borfogyasztási adóbevételről esett el így. A borkereskedő viszont tehetetlen volt az adózatlan boreladással szemben és tönkrement.

— Ami kis export — lehetőség kínálkozott, azt is megakasztotta a devizarendelelet. Egerből Münchenbe pl. négy hónapba került egy waggon bor leszállítása a sok utániárás miatt.

A korcsmárosok, vendéglősök.

Bejött hozzánk egy vidéki korcsmáros vevőnk és így szólt: „Ha önök adnak nekem ingyen bort, hogy vigyem haza a pincémbe, nem fogadom el. Eladni ugyanis nem tudom. Minden régi fogyasztóm a batyuzóktól vásárol, tehát csak magam ihatnám meg. Ha pedig meginnám ezt az ingyen bort, fogyasztási adóval, illetékekkel stb. együtt 30 fillérbe voln, nekem literje. Így már, ha inni akarok, veszek a batyuzóktól vagy bármelyik pincéből az asztalomra és az csak 20 fillérbe kerül.” Tessék itt a korcsmárosok pusztulásának igazi oka.

Nem az fájt a korcsmárosnak, vagy borkereskedőnek, hogy a termelő eladta borát batyuzva. Fájnak ellenben az ál-őstermelők, akik 20 hektoliter termésük mellett 200—300 hektoliter bort adtak el. Ezek az őstermelők az idej szüretnél is erős konkurenciát csináltak a kereskedelemnek. Nem is volt nagy kínálat a mustban, mert most is a múlt évi helyzetre számítanak sokan.

Sem a korcsmárosnak, sem a kereskedőnek nem fájt az, hogy a kistermelő kiméri borát, de fájt az, hogy az elmúlt télen Egerben körülbelül 150 zugkorcsma volt. A korcsmáros ha megvette 20 fillérért azt a liter bort, a sok adóval az ötven fillérben volt neki, így tehát legalább 60 fillérért kellett adnia. De ugyanekkor mellette 15—20 zugkorcsma volt, ahol 20—30 fillérért mérték az adózatlan bort. Azért szűnt meg mintegy 30 korcsma és vendéglő Egerben, mert nem tudott konkurrálni az őstermelőkkel. Pedig föltétlenül igaz, hogy a korcsmáros a legnagyobb adófizetője volt az államnak!

Az Egri Kath. Legényegylet 72-ik évi közgyűlése. Az Egri Katholikus Legényegylet november hó 13-án, vasárnap délelőtt tartotta 72-ik évi rendes közgyűlését vitéz Subik Károly apát-kanonok elnöklésével. A közgyűlés Köhler Imre titkár javaslatára Kiszely Imre szentszéki tanácsos, érseki tanítónőképzőintézeti igazgatót díszelnökké választotta. Ezután alelnökké Valent Gyula kötélgyártó mestert, háznaggyá Kovács László szabómestert, ügyésszé Barsy István dr. ügyvédet, főpénztárossá Magda Miklós borbélymestert, az Egylet dalárdájának titkárává pedig ilj. Odry Dánielt választották meg.

Az elhunyt Deák János nyug. hevesi főjegyző alapítványa. Heves közelmúltban elhalálozott nyug. főjegyzője ritka szép példáját adta igazán nemes emberséges gondolkodásának. 50 holdas tanyás birtokát a Szt. Orsolya nővérek zárdájára hagyta végrendeletileg azzal a rendelkezéssel, hogy annak jövedelméből szegény árva gyermekek neveltessenek. A hagyományozó nemes cselekedetével örök emléket állított magának.

A Hevesi Villamossági Rt. értesülésünk szerint miután eladta villanytelepét, megszűnik és beolvad a Hevesi Járási Gyümölcsértékesítő és Központi Szövetkezetbe.

A „Gyümölcstermelők Országos Egyesülete“ szervezési munkája.

Az egyesület vármegyei szervezetének f. hó 11-i alakuló gyűléséről lapunk más helyén számolunk be.

Az egyesület működése iránt országszerte rendkívüli érdeklődés mutatkozik.

Vármegyénkben is meg fog indulni a szervezés nagy munkája, amely ugyan könnyű talajra fog találni. A magárahagyott, sokszor kihasználtságú gazda örömmel ragadja meg a feléje nyúló segítő kezét.

Ez a kéz azonban, amint nagyon helyesen jegyezte meg az értekezleten viléz Subik Károly kanonok, igazi segítő, és ne a gazda verejtékét kihasználni akaró kéz legyen! Elengedhetetlen követelmény, hogy ezen nagylontosságu egyesület élén szakavatott, az életben sikeresen levizsgázott vezetők legyenek.

Dilettánsok munkája megölné az évek hosszú sorára épített egyszerű tervek alapját is.

A működésbe lépett egyesületnek eminens érdeke, hogy bizalmat ébresszen maga iránt. Ezt pedig elsősorban akkor éri el, hogyha az értékesítés egyik legfőbb akadályát: a „Mavart“ szállításhoz való kötöttségét megszünteti.

Legyen szabad polgár az a kinlódó termelő és legyen joga 30 km-en túl is akkor és azzal szállíttatni árúját, akivel akarja.

Minden eszközzel le kell törni a védőszeret magas árát. Hasson oda az egyesület vezetősége, hogy tervszerűleg és gyakorlati ésszel irányítva történjenek az intézkedések.

Az alábbi esemény szomorú tanubizonysága annak, hogy van itt még sok tenni és kivetni való!

Nov. 2-án érkezett Hatvanba 2250 drb. u. n. állami segítő kézzel nyújtott 30 filléres gyümölcs csemetéfa — persze a gyökerek szabadon, takaratlanul hagyva. Hideg, metsző szél volt, és reggel 8-tól déli 12-ig tartott a csemeték vasutól való behozatala, és 49 tételbe való szétosztása. Három-négy nap múlva megérkeztek a nyomtatott utasítások is, hogy a gyökereket gondosan le kell takarni a szállításnál, — és ültetés előtt hetekkel meg kell ásni a meghatározott méretű gödröket fajok szerint meghatározott távolságra.

Mire a nyomtatványok ideértek a csemeték jól-rosszul el voltak ültetve, a régebben vagy aznap megásott, legtöbbször nem megfelelő méretű, és távolságban lévő gödrökbe.

Tipikus példája ez a pocskoló, terv és célszerűtlen intézkedéseknek. Ha már az állam áldozatot hoz az olcsó facsemeték szétosztásával, legyen az arra illetékeseknek gondjuk arra is, hogy pl. a jelen esetben az a 49 egyén, aki hosszú hetekkel előbb rendelte meg az árúját, rátermett, hozzáértő egyének által kellő időben szakszerűen kioktattassék.

A csemeték beszerzésénél figyelemmel kell lenni a vármegyei gyümölcs csemetekertekre is. Tudomásunk szerint van itt a vármegyében Recskén, továbbá Gyöngyösorosziában, a Rosenfeld Emil pusztabagolyvári gazdaságában is olyan értékes csemetekert, amelyek ilyen állami beszerzéseknél szintén figyelembe vehetők volnának. Azonos klíma, azonos talajviszonyok között felnőtt csemeték ültetése a szakemberek szerint sokkal előnyösebb.

Meggyőződésünk, hogy vármegyénkben ezután rend lesz, a vezetés jó kezekbe van letéve, és mi bizó reménységgel várjuk az egyesület üdvös munkálkodását és annak eredményét.

Az Egri Kereskedelmi R. T. nyolcvanéves jubileumi ünnepe.

November 13-án, vasárnap délelőtt feltizenegy órakor ünnepi közönség gyűlt egybe Egerben a Dr. Kállay Zoltán utcában lévő Egri Kereskedelmi R. T. palotájának igazgatói és irodai helyiségeiben. A vezérigazgatói szoba falán virágkoszorúval díszítve állott *Polátsik Hermann* és nejeének arcképe, mert nyolcvan esztendővel ezelőtt *Polátsik Hermann* alapította ezt a virágzó céget, amely husz évvel ezelőtt lett részvénytársaság a mai vezérigazgatóval: *Polátsik Jenő* és a boldogult *Alföldi Mórral* az élén.

A nem ünnepségnek készült jubileumi közgyűlést meleg hangulatú és megható ünneppé tették a részvényeseken kívül ott megjelent társadalmi előkelőségek és az elhangzott felszólalások. Egész Eger gazdasági életének nagy ünnepe volt ez a nap, mert ott láttuk a megjelentek soraiban: *Trak Géza* polgármestert, *Petro Kálmán* országgyűlési képviselőt, *Braun Károly* városi főjegyzőt, *Frank Tivadár* városi tanácsnokot, *Gröber Ferenc* kereskedelmi egyesületi elnököt, nagyecseri *Kánitz Dezső* vezérigazgatót, *Kakuk Jenő* városi főszámvevőt, *Lőw Bélát* a Magyar Általános Hitelbank egri fiókjának igazgatóját, *Friedl Károly* dr.-ta Hevesmegyei Takarékpénztár igazgatóját, *Fleischmann Vilmost* a Hevesmegyei Népbank igazgatóját, továbbá az egri kereskedő társadalom színe-javát.

A *Polátsik Jenő* elnök-vezérigazgató által megnyitott közgyűlésen elsőnek *Petro Kálmán* dr. Eger országgyűlési képviselője szólalt fel és elismeréssel emlékezett meg a nyolcvanéves vállalat működéséről, majd szerencsét és további sikereket kívánt a vállalatnak és *Polátsik Jenő* vezérigazgatónak, akit nagyon meleg hangon üdvözölt a jubileum alkalmából.

Nagyecseri *Kánitz Dezső* üdvözlő felszólalása után *Alföldi Béla* dr. ügyész felolvasta a múlt évről szóló igazgatósági jelentést, amelyhez *Szabó Szilárd* dr. ügyvéd szólt hozzá és mint részvényes helyeselte

hogy a vállalat most nem ad osztalékot, mert *nem az időközi nyereséget akarja szétosztani, hanem a részvényesek vagyoniát kívánja konzerválni.*

Az *Ungár Ignác* és *dr. Petro Kálmán* igazgatósági tagok lemondásával megüresedett két helyre a közgyűlés egyhangulag *dr. Szabó Szilárdot* és *dr. Friedl Károlyt* választotta meg az igazgatóság tagjaivá.

A megjelentek azután külön is őszinte szívből gratuláltak *Polátsik Jenő* vezérigazgatónak és feleségének a jubileumhoz és az elért sikerekhez:

A vezetőség értékes nagy munkáját, a vállalat prosperitását mutatja azon körülmény, hogy a mai nehéz viszonyok között is 81.172 pengő üzleti költség előteremtése mellett 2233 pengő tiszta nyereséget tud felmutatni.

Az ilyen közgazdasági értékeket, amelyek annyi embernek tudnak kenyeret adni és az államháztartás részére is elő tudják teremteni a rájuk kivetett nehéz adókat a legnagyobb elismerésben kell részesíteni.

Szülők vétkes gondatlansága!

Három lázas, kiütéses vörhenybeteg gyermeket talált a vizsgálat az iskolában. — Dr. Sággy Imre kir. tanfelügyelő figyelmebe!

Amikor csendes, bajnélküli idők vannak, az emberi tudatlanság, nemtörődomség és rosszakarat sohasem tűnik fel úgy, mint a bajok idején.

Most, amikor az egész vármegye valósággal fertőzve van járványos betegségekkel, minden tényezőnek vállvetett munkával kellene odahatni, hogy a járvány lokalizáltsáék és a baj súlyosabb következmények nélkül vonuljon el fölötünk.

Igy volna ez rendjen, ha minden ember lelkét a tisztesség és becsület uralná és a hatóságok intézkedéseit mindenki betartaná. A hatóságok legjobb igyekezete is nagyon sokszor hajótörést szenved a veghetetlen rosszakaratu nemtörődomségek miatt.

Ennek riktó példáját volt alkalmunk tapasztalni Hatvanban az elmúlt hét folyamán, amidőn Várkonyi Sándor főjegyző igen helyesen a megbízott orvosokkal az iskolákat és az iskolából otthonmaradt gyermekeket meglepetésszerűleg megvizsgáltatta.

Az ellenőrzést végző egyik orvos, *dr. Weil Gyula* 3 lázas, kiütéses vörheny-beteg gyermeket talált, akiket a szülők vétkes gondatlansága küldött az iskolába.

Ezt a megdöbbentő esetet vármegyénk kir. tanfelügyelőjének szives figyelmébe ajánljuk, akinck ezuttal megismételjük hetekkel ezelőtt tett javaslatunkat, hogy a járványra való tekintettel *rendelje el a vármegye összes elemi iskolájában és ovodájában, hogy a gyermekek a tanítók által minden reggel ellenőrztessenek.*

Az a 15–20 percnyi idő, amely erre fordítatik nem elvesztett idő. A nemzet legértékesebb kincsé-

ről, a magyar jövő zálogáról, — a magyar gyermek egészségéről — esetleg életéről van szó.

A vétkes szülőkkel szemben pedig kérlelhetetlen szigorúsággal kell eljárni és a törvény egész erejével kell lesújtani azokra akik a saját és mások gyermekei ellen ilyen súlyos bünt követnek el.

A szomorú példa igazolja, hogy a vizsgálatokat a legszigorubbán és többször is meg kell ejteni.

A köz jól fölfogott érdekében várjuk a szükségesség intézkedések megtételét.

A nagybányai állami kőbánya megszűntetéséjéze)

Az a több mint egy éve, állandó, szívós kitarással folytatott agitáció, amelyet egy kisszámú, de anyagi érdekeinek védelmezésében hallatlanul makacs kitarással harcoló érdekcsoport vezet a köztulajdonban levő kőbányák megszüntetése érdekében, elérte első sikerét. A kereskedelmi miniszter elrendelte, hogy Heves vármegye legtökéletesebben felszerelt, legértékesebb termékeket produkáló kőipari üzeme, a nagybányai állami kőbánya és közüzőtelep boesássa el munkásait és működését véglegesen szüntesse be.

Bár az a hír, hogy a kereskedelmi minisztérium foglalkozik a bánya megszüntetésének gondolatával, a sajtó útján régen nyilvánosságra került, azok a szakemberek, akik a viszonyokat alaposan ismerik, mindig kételkedtek abban, hogy a kőbánya érdekeltiségek ebből a vagyából valóság lesz. Nem tudták elképzelni, hogy az államkincstár, amely csak most fektetett be hatalmas összegeket a közüzőtelep modernizálásába, meg tudjon válni ettől a mintaszerű üzemtől, bármily erős legyen is az ezirányú agitáció sajtóban és parlamentben. Ugyanezért meglepő, értetetlen a bányüzem megszüntetését kimondó rendelkezés, amely most nyilvánosságra került s amely úgy látszik, a kormány végleges elhatározását foglalja magában.

Egyesek szerint az a szándék vezette volna e lépésnél a kormányt, hogy a bajbajutott kőbányákon a konkurrencia csökkentése révén segítsen. Ez az elgondolás azonban aligha állhat helyt, mert hiszen ismeretes, hogy tárgyalások vannak folyamatban a bánya bérbeadása iránt s ha ez megtörténik, a piac kínálata ugyanaz marad. Mások azt mondják, hogy a kormánynál sikerült érvényrejuttatni azt az elvet, hogy helytelen, ha az iparban és kereskedelemben az állam konkurrenciát csinál saját polgárainak. Ez is nehezen hihető. Végre is a takarékoság elve, amelyet a kormány minden téren következetesen érvényesíteni kíván, nem engedheti azt meg, hogy az állam kiadja kezéből azokat az eszközöket, amelyek segítségével jövedelemre tehet szert; nem lehet cél az, hogy közvetve, adó formájában szedje be ugyanazokat az összegeket, amelyek az üzem fenntartásával normális gazdasági tevékenység, ipari termelés révén folynak be az államkincstárba. A nagy-

bátónyi bánya ugyanis határozottan jövedelmező üzem volt, bár, mint a közüzemek általában, soha sem használta ki úgy, mint a magángazdaság a munkabérlészállításnak a nagy munkanélküliség által nyújtott lehetőségeit.

Egy szempont van csupán, amely feltehetően döntő fontosságú volt a bányaüzem megszüntetését kimondó rendelkezés meghozatalánál. Csak arra gondolhatunk, hogy a kormány ezt az ügyet, nem mint gazdasági, műszaki, államháztartási kérdést fogta fel, hanem tisztára politikai opportunizmusból cselekedett a közéleti béke érdekében, a kellemetlen makacssággal folytatott sajtóagitáció elhallgattatása végett. Ezt kell feltennünk anélkül természetesen, hogy a politikai béke biztosításának ezt a módját helyeselnénk.

Egyébként valószínűnek tartjuk, hogy azok a jóhiszemű, de szemlátomást túlságosan optimista urak is, akik részesek e rendelet meghozatalában, el fognak gondolkozni ezen a kérdésen majd, ha sor kerül a bánya értékesítésére vagy bérbeadására. Meg fogják látni, mennyivel kevesebbet ér egy eladó vagy bérbeadó bánya, mint egy üzemben tartott, dolgozó ipartelep. Meg fogják látni, hogy mily értékek mennek veszendőbe azáltal, hogy egy biztosított forgalmu iparüzem átkerül a válságokkal küzdő gazdasági élet elkeseredett konkurrenciájába. Milyen bért kínálhat a magánvállalkozás ezért a bányáért, amikor köztudomású, hogy a legnagyobb magánbányák mind állnak és semmi reményük nem lehet arra, hogy saját üzeimik kapacitásának megfelelő megrendelésekhez is jussanak. Nekik tehát új bánya nem kell, amikor a régit sem tudják még részben sem kihasználni. Új tőke jelentkezéséről is alig lehet szó. Hol van most pénz, amelyet hajlandó volna tulajdonosa kőbányaüzembe fektetni ma, amikor minden kőbánya, még azok is, amelyek valaha a leglukratívabb üzleteknek számítottak, a tönk szélén áll?

Ha mindezekhez hozzávesszük még azt, hogy a megsegíteni kívánt magánbányákon sem segít az, hogy azoknak a viszonylag nagyon csekély szállításoknak az elnyerésére is megnyílik számukra a verseny, amelyeket eddig az állami bánya teljesített, hiszen ez a csekély üzleti lehetőség csak csepp a tengerben, amely a bányák reménytelen helyzetén mit sem változtat, akkor világos lesz előttünk, hogy azt a kierőszakolt rendeletet, amely a nagybátónyi állami kőbánya sorsát megpecsételi, végrehajtása előtt nagyon is helyénvaló volna még egyszer, alapos, mindegyre kiterjedő gonddal áttekinteni.

**

Vizsgáljuk most, hogy milyen következményei lesznek az állami bánya üzembeszüntetésének Heves vármegyére nézve.

Azt már említettük, hogy a vármegye elveszít egy virágzó, magasszínvonalú iparüzemet. Ezzel kapcsolatban természetesen következik az is, hogy az a kétszáz ember, aki a bányaüzemben kereste meg a

kenyerét, mostantól fogva a vármegye munkanélkülieinek amugy is ijesztő számát fogja szaporítani.

Ezen a súlyos szociális bajon kívül várható még egy másik szomorú következmény is, amelynek jelentőségét bizonyára el fogják ismerni mindazok, akiknek komolyan szíven fekszik vármegyénk népének jóléte és prosperitása.

Ismeretes, hogy a nagy állami utépítések a jelenlegi gazdasági depresszió következtében félbenmaradtak. Mihelyt a viszonyok jobbrafordulnak, feltétlenül sor kerül a megkezdett munkák befejezésére, sőt a törvényhatósági utak jelentős részének rekonstrukciójára is, mert közúti hálózatunknak a modern közlekedőeszközök igényeinek megfelelő kiépítése olyan követelmény, amellyel a középeurópai civilizáció keretében elfoglalt pozíciónknak tartozunk. Ezek az utépítések a nyilvánosságra hozott program szerint kizárólag modern, pormentesítő módszerek szerint kerülnek végrehajtásra, amely módszerek általános jellemvonása az, hogy legfontosabb építőanyaguk az ugynevezett nemes közusalék, amelyet Heves vármegyében egyedül a nagybátónyi állami kőbánya tud kifogástalan minőségben előállítani. A helyzet tehát abban az esetben, ha tényleg bekövetkezik a nagybátónyi bánya üzemének végleges beszüntetése s ami valószínű, bérlő-vállalkozó sem akad, az lesz, hogy Heves vármegye, amely eddig nemcsak hogy fölünyesen el tudta látni saját utépítési kőanyag szükségletét, hanem ezen felül még jelentős mennyiségeket szállított az ország többi részeibe, kénytelen lesz más vármegyéből, nagy távolságokról hozatni azokat a kőanyagokat, amelyeket a nagybátónyi bánya termelése révén helyben, hevesmegyei munkások foglalkoztatásával beszerezhetett volna. Arra ugyanis, hogy időközben más bányák is be fognak rendezkedni modern utépítési anyagok előállítására, semmi kilátás nincs, hacsak a vármegye saját bányájában végre nem hajtja az erre a célra szükséges átalakításokat. Vagy, — ami talán a leghelyesebb volna, ha már az államkincstár határozottan ragaszkodik ahhoz, hogy megváljék a nagybátónyi bányától, — ha maga Heves vármegye veszi át ezt az üzemet is és kipróbált szakemberei útján biztosítja, hogy ez a nagy értékű ipartelep, úgy gazdasági, mint szociális szempontból tökéletesen megfeleljen hivatásának.

J. A. P.

*) A „Hevesvármegye” álláspontja a közüzemekkel szemben ismert, az „audiatur et altera pars” alapján adunk helyt e cikknek.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dig Vilmos, Hatvan, Telefon: 85.

Társszerkesztő: **Balogh István Gyöngyös.**

Főmunkatárs: **Kelemen Andor, Eger.**

Kéziratok, előfizetési és hirdetési díjak a kiadóhivatal címére Hatvanba küldendők.

Hirdetések díjszabás szerint.

A jó gazda tudja, mi kell: *Monori Mag* mindig kikel!

Magyar Magtenyésztési r. t.

Budapest-Monor

KÖZPONTJA: BUDAPEST, IV. SZÉP-U. 1. SÜRGÖNYCIM: GRANARIUM.

MONORI MAGKERESKEDÉSE: BUDAPEST, IV. KOSSUTH U. 3.

TELEFON: AUT. 86-8-60.

ŐSZI ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

M. kir. „Dobó István” 14. honvéd gyalogezred
Közétkezési bizottsága.

109. gh. szám. 1932.

Hirdetmény.

A m. kir. „Dobó István” 14. honvéd gyalogezred közétkezési bizottsága az Egerben elhelyezett csapatok részére 1933. I I—XII 31. terjedő időben szükséges hus, zsir és egyéb élelmi cikkek szállítására árlejtést hirdet.

A versenytárgyalás ideje: 1932. évi november hó 22-én 9 h-kor.

A versenytárgyalás helye: Eger, Megyei laktanya, Tiszti épület, I. emelet, 14 Vmk. gh.

Pályázhatnak mindazok, kik közszállításra igényjogosultsággal bírnak.

A szállítandó cikkek mennyisége, valamint a szállítási feltételek füzete, minden nap délelőtt 8--14 óráig a fenti bizottság hivatalos helyiségében, valamint a Megyei és Trinitárius laktanya kapuján kifüggesztett hirdetményből megtudhatók.

A kellően fel nem szerelt, valamint a fenti határidőre be nem érkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

M. kir. „Dobó István” 14. honvéd
gyalogezred Közétkezési bizottsága.

A MOTESZ ifjúsági tornaversenye Egerben. (Move Egri Torna Egylet rendezésében) december 18-án d. u. 2 órai kezdettel a polgári líu iskola tornatermében tartatik meg, Mezőkövesd, Ózd körzetéhez tartozó versenyzők részére. Nevezések a következő címre

küldendők: Move Egri Sport Egyesület. Eger. Nevezési zárlat: december hó 12-én. *Hatvanban* (Hatvani állami reáliskola sportköre rendezésében) december hó 18-án (vasárnap) d. e. 10 órai kezdettel a reáliskola tornatermében Aszód, Balassagyarmat, Gyöngyös, Jászapáti, Jászberény, Salgótarján körzetéhez tartozó versenyzők részére. Nevezések a következő címre küldendők: Kocsis József testnevelési tanár. Hatvan. Reáliskola. Nevezési zárlat: december hó 12-én.

A gondos háziasszonyoknak minden
csüförtökön

első teendője, hogy felkeresse

Hajdu Armin

üzletét,

ahol friss pörkölésű elsőrendű

kávét

kap igen jutányos áron! — Denaturált szesz nagyban és kicsinyben! — Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölök! — Saját érdeke parancsolja, hogy egyszer próbálja meg.

NINCS SZÜKSÉG KÜLFÖLDI SZÉNRE!

A legmagasabb kalóriával bíró hazai szenünk az
5500—6000 kalóriás

Tatai darabos szén és tatai brikett

tökéletesen pótolja a külföldi szenet! Kézölje kiadóhivatalunkkal szükségletét! — Előfizetőinknek jelentős árkedvezményt biztosítunk!

A kedvezményes vasúti jegyét ne használja föl arra,

hogy saját és a mások szükségletét BUDAPESTEN szerezze be!

Hatvanban elég megbízható iparos és kereskedő, — becsületbeli kötelesség azokat támogatni

Káposztás István

étterme és
szállodája
HATVAN.

A vasúthoz vezető ut mellett.

GYÖNYÖRÜ, ÁRNYAS
KERTHELYISÉG.

Az okos, takarékos ember

csak nagy fűtőtelkü
salak-, kő- és palamenc-
tes szénmel tű.

A tatai szén és brikett

ezen kiváló tulajdon-
ságokkal rendelkezik.
Egy próbarendelés

BARÁTH ISTVÁNNAL
(Grassalkovich u. 74 sz.)
meggyőző mindenkit gyakorlatban is.

VIG FERENC

**órás-ékszerész, var-
rójép és kerékpár
kereskedő HATVAN.**

Ajánlja dusan felszerelt áru-
jait ugymint órák, ékszerek,
disztlárgyak, varrógépek, ke-
rékpár és motorkerékpárok
valamint alkatrészeit.
Kedvező részletfizetésre is kapható.

Bindfeld Márk és fiai részvénytársaság

épületfa kereskedő cégnél
a legmodernebb kivitelű
cementárúk és műkövek
beszerezhetők.

Hatvan. Telefon 30.

„Orion”

első rendű rá-
dió készülékei

Fuchs Lajos

kerületi képviselő
üzletében kapha-
tók. Telefon 108.

Klang Sándor

vaskereskedő.

HIRLING LÁSZLÓ

ÉPÜLET ÉS MŰBÜTOR
ASZTALOS.

Blumenthal fakereskedő mellett.

Balogh Zoltán

cipésmester.

Központi iroda:

Horváth Mihály ucca 774.

**Nagy és kisméretű!
géptégla, hornyoltcserép!**

A Hatvani Gőztégla és Cserépyar r-t.
hatvani gyártelepén kiunó minőségű.

Nagy méretű téglák	Hornyoltcserép
Kisméretű „	Gerinceserép

TELEFON:	VIDÉKI
Központi iroda 22.	viszonteladókát
Gyártelep 31.	keresünk.

**Olcsó áron,-
részletfizetésre is kapható!**

Schwarcz László

rőfős-, rövid
és
divatárúháza.

Rosenberg

**vas-, fűszer-,
csemegeke-
reskedő, ke-
rékpáraklár.**

Imre Sándor

CSEMEGE ÜZLETE.
Dr. Lakner-féle ház.

Heller Izsó

illatszer és pipere cikkek.
fotoszaküzet.
Gallértisztítás, kelmefestés!

BORBÉLY és KRAMMER HATVAN

TELEFON 80 SZ.
Foglalkozási ágak:
gépjavitó üzem, autó
és gépfelszerelési cik-
kek árusítása, szik-
vizgyár, daráló ma-
lom és hideg uton
történő szekérrállu-
zás. Sphinx benzin
töltő és garage.

Vörös János

mészáros. Villanyerőre beren-
dezett hentesáru üzeme! Napon-
ta friss vágások és föl vágottak.